

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BOLÜMÜ

ESAS NO : 1984/169

KARAR NO : 1984/501

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ali Osman Vural-Kemal Maviyıldırım.

D L A Y : Sanıklardan Ali Osman Vural'ın 19.1.1983 günü şüpheli olarak

yakalanması ve üzerinde yapılan arama sonunda sanığın başkasına ait nüfus cüzdanına kendi resmini yapıştırmak suretiyle sahte nüfus hüviyet cüzdanı kullandığı ve diğer sanık Kemal Maviyıldırımdan borç para istediği, sanığın para vermemesi üzerine sanık Osman Vural'ın bir adet tabancayı adı geçene vererek karşılığında 5 bin lira para aldığı iddiası ile Mersin C.Savcılığınca her iki sanığın eylemine uyan 6136 Sayılı Yasa'nın 13/1. ve 2305 Sayılı Yasa'nın 2.maddeleri ve ayrıca sanık Ali Osman Vural'ın TCY.nın 350/3. maddesi uyarınca cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Mersin 2.Asliye Ceza Mahkemesi:16.5.1983 günü,1983/6-412 sayı ile;her ne kadar sanık Ali Osman Vural hakkında ruhsatsız tabanca taşımak suçundan kamu davası açılmış ise de fiilin tecelli eden şekline göre suçun ruhsatsız tabancasını bilerek satmak mahiyetinde olduğu ve bu suretle eyleminin 6136 Sayılı Yasa'nın 12.maddesikapsamına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı ile dosyayı ağır ceza mahkemesine göndermiştir.

Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi:3.7.1984 günü,Esas 1983/100,Karar 1984/105 sayı ile;Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararları gereğince 6136 Sayılı Yasa'nın 12.maddesi kapsamına giren suçların sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkinlik koşulu aranmaksızın askerî yargı yerinde görülmesi gerektiğine karar verilmiş bulunması nedeniyle,sanıklar hakkında açılmış bulunan işbu kamu davasına bakmanın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevi içerisinde bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Numaralı Askerî Mahkemesi:21.9.1984 günü, 1984/136-119 sayı ile;sanıklara atılı suçların mahkemenin görev sahasını belirleyen 1402 Sayılı Yasa'nın 2354 Sayılı Yasa ile değişik Ek-4.maddesinde yazılı kanunî şartları taşımadığı askerî mahkemenin görevine girmediği, ayrıca Askerî Yargıtay içtihadı birleş-

.../...

tirme kurulunun 11.2.1983 gün, Esas 1982/1, Karar 1983/1 sayılı kararı karşısında atılı suçların 6136 Sayılı Yasa'nın 13.maddesinde yazılı ruhsatsız ateşli silâh ve mermi bulundurmamak suçunu oluşturacağı, bu suça bakmanın esasen askerî mahkemenin görevine girmeyeceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 Sayılı Yasa'nın 14.maddesinde belirmen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş, dosya Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığının 26.10.1984 günlü, 1984/948 Müt.sayıllı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, A.Mazhar Akman, A.Cemal Gögüş, Nicati Karakış, Ergun Argon, Yavuz T.Özgen'in katılmalarıyla yaptığı 24.12.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Tayfun Ugan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, tüm yurttta 12.9.1980 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 19.1.1983 'de Mersin'de işlenmiştir.

Suçun sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeni ile görevli yargı yerini belirlemede 1402 Sayılı Yasa'nın 15.maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Anılan maddenin uygulanmasının önkoşulu ise suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmasıdır. Daha sonra ise atılı suçun bu maddede sayılan suçlar arasında yer alıp almadığı araştırılmalıdır.

6136 Sayılı Yasa kapsamına giren suçlar sözkonusu 15.maddenin (f) fıkrasında yer almaktadır. Suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunup bulunmadığına gelince; öncelikle sanığa atılı eylemin niteliğinin araştırılması gerekir. Zira mahkemeler uygulanması istenen yasa maddeleri ile değil eylemle bağlıdırlar. Olay Ali Osman Vural'ın Tekirdağ Saray İlçesi 1.Ağır Motor Top Taburu 3.Bataryada askerlik görevini yaptığı sırada firar etmesi, Selâhattin San adına düzenlenmiş bir nüfus cüzdanı bularak buna kendi resmini yapıştırmaması, olaydan 20 gün kadar önce İstanbul'a gidip burada kendisine borçlu olan bir kişiden bir tabanca ile 5 adet mermisini alması, bilâhare Mersin'e geldiğinde bu tabanca ile mermileri diğer sanık Kemal Maviyıldırım'a 5 bin liraya satmasından ibarettir.

Hernekadar sanığın 6136 Sayılı Yasa'nın 12/1.maddesi ile cezalandırılması

.../...

ulu

gerektiği ileri sürülmüş ise de, iddianamedeki olayın anlatılış biçimi ile dosyada yer alan diğer belgeler ve anlatımlardan sanığın eyleminde silah ticaretine ve yayılmasına dayanan bir nitelik bulunmayıp, sade ve bireysel bir tek olay ölçüsünde kaldığı anlaşılmaktadır. Olaydaki bir tek eyleme ilişkin ve tekrarlanmış bir uğraşı içermeyen bireysel satış ise 6136 Sayılı Yasa'nın 13.maddesi içinde değerlendirilip çözülmesi gereken sınırlı bir yasak eylem oluşturmaktadır.

Bu durumda, sanığın suçunun sübutu halinde eyleme 6136 Sayılı Yasa'nın 13/1. maddesinin uygulanması gerektiğine ve esasen davada bu biçimde açıldığına göre, suçun 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinin önkoşulu olan sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunup bulunmadığı hususunu içerip içermediği araştırılmalıdır.

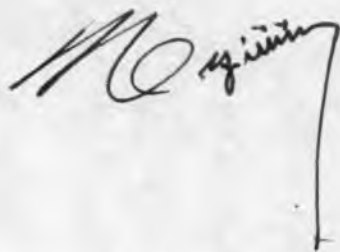
İncelenen dosya içeriğine göre, ele geçirilen tabancanın bireysel veya örgütsel olaylarda kullanıldığını gösteren veya bu amaçla bulundurulduğunu belirleyen hiç bir somut kanıt rastlanmamıştır.

Bu nedenle, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmayan bu suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Mersin 2.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 3-7-1984 günlü, 1983/100 esas, 1984/105 karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 24-12-1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

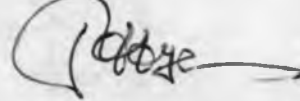
Başkan

Servet Tüzün

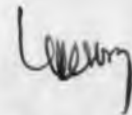
Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

A.Mazhar Akman

Üye

A.Cemal Gögüş

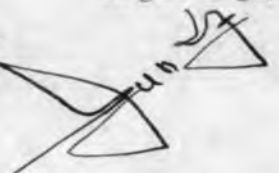
Üye

Necati Karakıs

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz Tüngen

D/E.